

KVITBOK OM TRÆDAL-SAKA.

I N N H A L D :

INNLEIING.....	s 2
"GOOD HEART".....	s 2
"STRONG EXPRESS".....	s 3
"FIRM SAND".....	s 5
STØTTE TIL TRÆDAL.....	s 6
7 MELDINGAR.....	s 9
"WINTEX".....	s 11

Kvitboka er gitt ut av Støttekomiteen for Narve Trædal
i Oslo.

S T Ø T T E K O M I T E E N F O R N A R V E T R Æ D A L
I T R O N D H E I M :

Kontortid: SV-bygget, Elgsætergt. 2, mandag-fredag kl.17-18.
Tlf. 24164. Ellers kan vi treffast på stand i midtbyen tor-
sdag og laurdag.

INNLEIING

Saka om Narve Trødal er i seg sjølv interessant nok. Men ho får først verkeleg interesse og vekt når ein ser ho i ein samanhang.

Vi skal hugse at Narve Trødal gjekk til pressa med meldingar som var ein lekk i ei større sambandsøving, "Firm Sand". Vidare at dette berre er ei av fleire øvingar dei siste åra der ein veit at liknande telex-meldingar er sende. Utanom "Firm Sand" skal vi i denne publishe kasjonen gje ei kort omtale av øvingane "Good Heart" (våren 1971)- og "Strong Express" (hausten 1972).

Vi skal og hugse at desse øvingane er delar av norsk røyndom. Det kan ikkje vera uten grunn at slike øvingar vert haldne nett no. Korleis kan ein sjå det? Jo, vi veit at Noreg frå og med 60-åra er gått inn i ein periode med aukande politisk "uro" - stadig høgare politisk verksemd:

- Talet på streikar og faglege aksjonar har auka sterkt.
- Ungdomen, især studentane, er meir politisk medvetne, meir politisk aktive enn før.
- Motstanden mot NATO har kome sterkare til uttrykk. (Fleire politiske militærnektarar, fleire demonstrasjonar.)
- Talet på opne demonstrasjonar av andre slag er og vokse. (T.d. 1.mai-, Vietnam- og EF-demonstrasjonar.)
- Det er stadig sterkare rørsler i veljarmassane og i det heile teke i det politiske biletet.

Så kan vi lesa dei meldingane som har vorte kjende. Og vi ser at akkurat dei "fenomena" som nett er ramsa opp, er nemnde i meldingane. Her ser ein t.d. studentdemonstrasjonar, NATO-kampanjar og streikande fagorganiserte som uttrykk for vilje til forræderi og landssvik! Streikar eller sabotasje, demonstrasjonar eller arbeid for fienden - i desse meldingane vert det sider av same saka!

Skilnaden mellom den norske kvardagen og det som fører til militært engasjement i øvingane, er difor ikkje så stor som vi gjerne ville tru. (Jfr. øvinga "Strong Express"). Vidare inneber desse øvingane i alle fall ei utillateleg stempling av nordmenn. Dette gjer at vi må sjå med spesielt alvor på øvingane, og krevja full kunnskap om og innsikt i dei. Narve Trødal skal no på tiltalebenken avdi han let dette kravet få uttrykk i handling.

" G O O D H E A R T "

Øvelsen "Good Heart" ble avholdt en gang i januar/februar 1971. Den var en "stabsøvelse", og alle NATO-staber i Europa var med. Poenget med den var at stabene skulle få virkelighetstro trening i å bedømme og handtere en tenkt krigssituasjon.

Knappt noen utenom de involverte militære fikk vite hva "Good Heart" dreide seg om. Erik Himle, departementsråd i Forsvar departementet da "Good Heart" foregikk, har siden fortalt at han ikke visste om øvelsen enn navnet. Dette var i april, etter at "Klassekamp" og "Dagbladet" hadde slått øvelsen stort opp.

Oppslaget vakte betydelig oppsikt. Grunnen var særlig en "fortrolig" telexmelding som ble offentliggjort. Meldinga viste at Forsvaret under "Good Heart" - altså i en tenkt krigssituasjon - anså bestemte deler av folket som mulig og trolig femtekolonne. Som en ser av teksten (den er gjengitt lengre ut i hvitboka), gjelder det såvel navngitte, politiske organisasjoner som streikende arbeidere ved en del Trondheimsbedrifter.

Meldinga var antakelig gått via Kolsås til NATO-hovedkvarteret i Bryssel, avsender var en etterretningsoffiser i Nord-Norge. Reaksjonene på nyheten var som ventelig kraftig, særlig blant Trondheimsarbeiderne. Her er utdrag fra en uttalelse vedtatt av Trondheim Faglige Samorganisasjon:

"..det er ytterst skremmende at høyere norske offiserer leker borgerkrig, med fagorganiserte på navngitte arbeidsplasser som potensielle fiender slik det skjedde i forbindelse med militærøvelsen "Good Heart" i vinter."

"..de fagorganiserte hverken kan eller vil finne seg i å bli sett på som potensielle landsforrædere. Denne saken er av en så ytterst alvorlig karakter at vi krever en grundig undersøkelse omkring den, og at de faktiske forhold blir lagt på bordet."

Ellers ble øvelsen "Good Heart" tolket på ulike måter. Enkelte, f.eks. Dagbladet, kalte øvelsen en skandale. Andre satte den i forbindelse med hemmelige NATO-planer om bruk av militærmakt mot det norske folket, som i Hellas. Forsvarsminister Alv Jacob Fostervoll uttalte at det var skjedd feil under øvelsen og at dette skjedde uten de ansvarlige politiske myndigheters viten. Men han benektet at det fantes planer for å slå ned "indre uro" i Norge.

Etter denne øvelsen ble det sendt ut et "direktiv for øvelsesvirksomhet i Forsvaret". Vi siterer fra side 16, pkt. 72:

"Bruk av tenkt femtekolonnevirksomhet under øvelser.

I forbindelse med tenkt femtekolonnevirksomhet som forutsettes å inngå i en øvelses hendelsesforløp, skal det ikke anvendes navn på eksisterende politiske partier og grupperinger, men i stedet nyttes benevnelser som "femtekolonnister", "orange-sympatisører", "ekstremistiske grupper" o.l. Slike gruppedannelser skal ikke settes i forbindelse med navn på bedrifter, skoler eller andre eksisterende institusjoner."

At denne instruksjonen ikke ble overholdt, fikk vi seinere se.

" S T R O N G E X P R E S S "

Øvinga "Strong Express" vart halden i september 1972. Ho var ei av dei største NATO har hatt. 64 000 mann, 300 farty og 700 fly frå samtlege NATO-land tok del. Det meste gjekk føre i Nord-Noreg. Eit av hovudføremåla var å øve opp dei "Allierte mobile styrkane" (AMF), og å kalla NATO sitt brannkorps. M.a. er kanadiske, britiske og italienske soldatar med der. Den italienske avisa "Lotta Continua" omtalar AMF som "NATO sin anti-opprørsstyrke".

Den tyske kristeleg-demokratiske avisa "Frankfurter Allgemeine Zeitung" fortalde 27/9-72 om ramme for øvinga:

"Ein gjekk ut frå at det herska uro i skandinaviske byar, særleg i svenske og norske. Venstreorienterte grupper demonstrerte i

gatene og forlangte at Noreg skulle ut av NATO. På flygeblad vart NATO skulda for imperialistisk aggresjonslyst. Kommunistiske aviser ville fortelje utførleg om aksjonane, som i sitt omfang slett ikkje var trugande. Men åpenbert oppmuntra av radikale, ville gatedemonstrasjonane likevel svulme. Dei som stod bak ville utnytte den ventelege latente forsvarsuviljen i Skandinavia."

Desse urolege forholda skulle så leie til invasjon frå Sovjet ("orange stykker"). NATO sine styrkar ("blå") skulle kome til hjelp, m.a. vart 4000 mann sette på land ved Dyrøy i Troms.

Dei 3 meldingane som er offentleg kjende (sjå bak) var opphavelag på engelsk, det naturlege sambandsspråk for slike NATO-øvingar.

Den første meldinga er ei øvingsmelding (slike meldingar er alltid merka "exercise" eller "exercise"). Innhaldet er oppkonstruert og rapporterer undergraving. Vi ser at studentar vart utpekte. Sjølv om situasjonen er fiktiv, er dette klår tale frå offiserane våre: Studentar er ikkje til å stole på, dei er potensielle landssvikarar

Men dei to neste meldingane dreier seg ikkje om tenkte døme. Dei var verkelege meldingar frå generalløytnant Reidar Kvaal, leiaren av øvinga, og staben hans. Det går klart fram at Forsvaret her hadde budd seg mot undergraving, og vidare at denne vernebuinga retta seg m.a. mot den punktdemonstrasjonen som faktisk vart halde på Finnsnes då ein rad NATO-generalar budde på hotellet der. I meldinga står det om "...mindre grupper opp til syv personer som bærer anti nato slagord". Det var nett sju personar som bar anti-NATO-parolar i Finnsnes. Dette vart altså handsama som verkeleg undergraving innafor den verkelege ramma om øvinga, dvs. Noreg hausten 1972.

Med andre ord: norske offiserar reknar NATO-motstandarar som fiendar, og rettar det militære forsvaret vårt mot denne mangente delen av folket. Då dette vart kjent, dvs. då ukeavisa "Klassekampen" prenta meldingane i januar og mars i år, var Narve Trødal alt stasjonert på sambandssentralen på Reitan. Handlinga hans må sjåast mot denne bakgrunnen. Til slutt legg vi til: soldatar som tok del i øvinga, særskild sambandsoperatørar, kan fortelje at desse tre meldingane ikkje var eineståande. Dei var nok berre toppen av isfjellet som nådde vanlege folk. Øvinga "Strong Express" glir inn i rekkja av saker der Forsvaret si verksemd ikkje toler dagslys. Trødalsaka har til no synt at denne verksemda slepp å tole dagslys. I staden vart han fengsla som letta på sløret.

Etter avsløringa av "Strong Express" - under øvinga Firm Band - sende Forsvarets Overkommando ut følgjande melding:

1. På grunn av allerede inntrufne hendelser innskjerpes det at bestemmelsene i pkt. 72 nøye overholdes.
2. Således skal kun nyttes benevnelser som "femtekolonnister", "angesympatisører", eller "ekstremistgrupper" - uten hentydninger til navn på eksisterende organisasjoner og institusjoner eller indikasjoner på om gruppene er høyre- eller venstreorientert.
3. Berørte underlagte enheter bes underrettet."

Ein skulle no tru at det vart slutt på slike øvingsmeldingar og at Forsvaret slutta med å føre krig mot store delar av folket, om enn på papiret. Neste militærøving synta noko anna.

" F I R M S A N D "

Den tredje i rekken av kriminelle militærøvelser var "Firm Sand" i mars 1973. Dette var i motsetning til "Strong Express" en rein sambandsøvelse. Det innebærer at en skal sende så realistiske telegrammer som råd, i et sannsynlig antall fra ei tenkt krise. Sambandet skal altså testes for en krigssituasjon mens resten av Forsvaret ikke deltar. Sambandsfolk legger like stor vekt på gjennomføringa av en sambandsøvelse som en vanlig øvelse. Det er m.a.o. ikke snakk om bare en sambandsøvelse. For sambandet er den jämngod med en annen øvelse.

"Firm Sand"-øvelsen kom det tre meldinger ut fra. Som en kan se fra tekstene (bak i boka) gikk Forsvaret og de som har godkjent disse meldingene for sending, langt ut over det som kan aksepteres etter instruksen. Fredelige demonstrasjoner ved Stortinget og USA-ambassaden er en del av vår politiske hverdag, og det kan ikke aksepteres at dette regnes som kriminelt og femtekolonnevirksomhet. Vi kan heller ikke gå med på at anti-NATO-demonstrasjoner slås i hardtkorn med sabotasje og andre illegale handlinger.

Sjøl om arbeidsplasser ikke er nevnt med navn slik som i "Good Heart", er det ikke tilfeldig hvilke stedsnavn som er med. Odda og Tyssedal har i alle år vært radikale bastioner for fagbevegelsen. Det har også vært ei omfattende radikalisering av ungdommen den seinere tida. Studentene er nevnt spesielt. Meldingene har altså fortsatt det samme preget som før.

Som vanlig fulgte beklagelsene fra ansvarlig hold nokså snart. I juni fikk imidlertid "Firm Sand" et etterspill utover dette. Den 14. juni ble hovedtillitsmannen på FKN Reitan, Narve Trædal, arrestert i hemmelig rettsmøte for tre uker med brev- og besøksforbud. Arbeidskameratene hans fikk beskjed om at de ikke hadde lov til å fortelle at han var arrestert, og dersom noen ringte ble det sagt at Trædal var på permisjon. Sjefen for sambandsavdelinga var ikke å få tak i på telefonen. Narve Trædal var arrestert mistenkt for å ha sendt meldingene til avisene.

27. juni ble hemmeligholdelsen brutt da Dagbladet skreiv at Trædal var arrestert. Samtidig begynte protestene mot arrestasjonen å komme. I Oslo krevde en demonstrasjon at Trædal skulle slippes ut.

1. juli gikk Trædal god for at det var han som hadde sendt meldingene til avisene. Han kjente seg samtidig ikke straffeskyldig. Han hadde tatt avgjørelsen om å sende dem ut ettersom innholdet i meldingene stred med den instruksjonen som var sendt ut. Samme dag ble han sluppet ut av fengselet og dimmitert. Ei lang rekke av Trædals kamerater ifra tida i militæret ble i denne perioden avhørt, noen flere ganger. De ble bedt om å gi en utførlig politisk karakteristikk av Trædal og hans nærmeste venner.

Tiltale er reist mot Trædal, og om kort tid vil straffesaka mot ham komme opp i Bodø byrett. Han er tiltalt etter militær straffelovs §§ 69 Og 77, første ledd. § 69 gir opp til 5 års fengsel til "den som uden skjellig grund aabenbarer, hvad der i den militære tjenestes medfør er blevet ham betroet". § 77 gir opptil 6 mnd fengsel for forsømmelse av tjenesteplikt. Dette er Trædal tiltalt for ettersom han fjernet de to meldingene fra arkivet og kopierte dem. M.a.o. en tjenesteforsømmelse som var nødvendig for at han skulle kunne sende fra seg meldingene.

S T Ø T T E T I L T R È D A L

Vi har i dette skrivet hevda at Trødal hadde skjellig grunn til å offentliggjøre meldingene. Vi er ikke aleine om et slikt syn. Fra Trødals arrestasjon og fram til i dag har ei lang rekke fagforeninger og soldatmøter krevd at tiltalen skal frafalles og at etterforskninga må rettes mot de som vil bruke Forsvaret mot grupper av folket. I en uttalelse fra Trondheim Faglige Samorganisasjon heter det bl.a.:

"Vi vil peke på at vi som tidligere mener at den form for militærøvelser som vi her har fått et skrekkenes eksempel på bare kan karakteriseres som kriminell, med andre ord i strid med gjeldende instruks.

Det er gledelig at det finnes våkne soldater, som er villige til å ta konsekvensen av sitt syn og lar allmennheten få kjennskap til det nedrige spillet som offiserer setter i gang i den tro at offentligheten ikke skal få kjennskap til hva som egentlig skjer.

Det er hårreisende at vårt forsvar leker krig med fagorganiserte som fiender og motstandere."

Odda Faglige Sam.org. og fellesstyret for Norsk Kjemisk' avdelinger i Hordaland/Rogaland uttaler bl.a.:

"Vi anser slike øvelser for å være kriminelle. Retten til agitasjon, demonstrasjoner og streiker er en demokratisk rett. Norske soldater skal ikke brukes mot fagbevegelsen, studentene eller andre deler av folket. I følge forsvarsminister Kleppe er da også disse øvelsene i strid med gjeldende instruks.

Narve Trødal gjorde derfor bare sin demokratiske plikt da han offentliggjorde telex-meldingene. Vi krever at tiltalen mot ham frafalles og at søkelyset i stedet rettes mot Forsvarets egen kriminelle virksomhet."

Fra soldatene har reaksjonen vært like kraftig. Tillitsmennene i Brigaden i Nord-Norge sa bl.a.:

"Vårt krav er at norske soldater aldri skal settes inn mot det norske folket. Vi vil samtidig uttale vår solidaritet med den soldat som offentliggjorde telexmeldingene og som seinere er blitt arrestert og tiltalt for dette. Vi avviser forsøkene på å skyve oppmerksomheten over på det formelle lovbrudd han måtte begå for å bringe meldingene fram for offentligheten."

Trødals arbeidskamerater fra Reitan sier i sin uttalelse:

"..Forsvarets ledelse har gått bak ryggen på demokratiet her i Norge. Når slike brudd på demokratiet blir oppdaget, må det ikke holde skjult. Allmennheten har rett til å få vite det. Derfor er det forståelig at vår tillitsmann reagerte da han leste meldingene som kom inn på fjernskriveren.(..) Derfor vil vi gå inn for at vår tidligere tillitsmann bør slippe å idømmes straff. Et slikt statuerende eksempel er ikke vårt moderne demokratiske samfunn av i dag tjent med."

Studenter over hele landet var også raske til å støtte Trødal, bl. a. tidligere medstudenter på psykologisk institutt i Oslo. Og ikke minst viktig: flere politiske partier og ungdomsorganisasjoner har stilt liknende krav som i uttalelsene ovenfor. Denne breie reaksjonen førte så til at den sentrale støttekomiteen i Oslo ble dannet den 19/10-73. Foreløpig har AIK's ungdom, Kommunistisk Ungdom, Rød Ungdom og SF's Ungdom sluttet opp om støttekomiteen,

sammen med de 4 kameratene av Trødal som var initiativtakere. Lokalt er det dannet støttekomiteer i Tromsø, Harstad, Bodø, Trondheim, Sogndal, Bergen. Distriktslag av Unge Venstre, AUF, PAG og Frihetlige Sosialister (FS) er med i enkelte av de lokale komiteene.

Støttekomiteen har pr. 1/1-74 mottatt over 100 støtte-erklæringer. Enkelte steder har det vært underskriftskampanjer, ca. 1000 underskrifter var sendt til komiteen til samme dato. Støtten har som nevnt kommet fra soldater, fagorganiserte, elever, studenter og en rekke forskjellige organisasjoner og møter.

Også på det partipolitiske planet har Trødal-saka vært oppe. På møtet i Studentersamfunnet i Oslo 27/10-73 var Gunnar Alf Larsen tilstede, tidligere nest-formann i forsvarskomiteen i Stortinget og nå formann i industrikomiteen. Han uttalte at han syntes det var begått en feil i denne saka, og at tiltalen burde frafalles. 18/11 uttalte statssekretær i forsvarsdepartementet, Thorvald Stoltenberg(DNA), til Ungdommens Radioavis at "denne form for (øvings)opplegg skal bli fullstendig slutt i framtida", og "det som jeg mener er uheldig, er at man i en slik situasjon trekker inn grupper som er uenig i den nåværende forsvarspolitikken."

Sosialistisk Valgforbund tok opp saka i Stortinget. Først under trontaledebatten (1/11), noe seinere som et spørsmål til justisministeren. Statsråd Inger Louise Valle avsto da å anbefale for regjeringen å benytte seg av sin rett til å frafalle tiltalen. Trødal-saka ble nevnt også under forsvarsdebatten. Hverken DNA eller di borgerlige partiene har ved disse anledningene gitt uttrykk for vilje til å gjøre noe med saka, noe Støttekomiteen sterkt beklager.

Statssekretær Stoltenberg har seinere uttalt til Morgenbladet (12/12) at "man nå arbeider med å undersøke hvem som sendte telegrammene og klargjøre om de var i strid med instruksene". Enkelte av arbeiderbevegelsens presse-organer har imidlertid vært klarere. "Demokraten, Fredrikstad, har i to artikler støttet Trødal, med bakgrunn i Nürnberg-prosessene og viktigheten av at "forsvarets demokratiske fasade opprettholdes". Ukebladet Aktuell og "Transportarbeideren" har også vist sympati for Trødal og hans handlemåte, og krevd at noe må gjøres for å rydde opp i de forhold som muliggjør slik virksomhet fra Forsvarets side. Den øvrige parti-presse har vært temmelig taus omkring disse spørsmålene, noe Støttekomiteen igjen finner beklagelig.

Litt må sies om sjølve rettsaka. Det er nemlig slik at byretten på forhånd bestemmer hvilke vitner som har vitneplikt. Det er allerede klart at vitner som for Trødal og h.r.adv. Helle (forsvarer) er helt vesentlige for å belyse saka skikkelig, ikke har fått slik vitneplikt, dvs. at byretten i Bodø ikke anser dem for nødvendige. Dette gjelder bl.a. forsvarsminister Fostervoll og representanter for fagbevegelsen og tillitsmannsapparatet i Forsvaret. Dersom disse skal kunne vitne, må altså Trødal sjøl betale reise og opphold for dem, dvs. ca 1000 kr pr. vitne. I tillegg kommer nødvendige utgifter som advokaten får i forbindelse med forberedelser og reise. Det er altså snakk om flere tusen kroner (10-12 000) bare for å få en skikkelig rettsak.

Støttekomiteen trenger også penger til sin virksomhet. Det er i hovedsak produksjon og distribusjon av denne hvitboka og en løpe-seddel som krever god økonomi. 1. opplagg av disse trykksakene, henholdsvis 1000 og 50 000 eks., gikk ut før jul. Etterspørselen er stor, derfor vil støttekomiteen så langt økonomien tillater det lage flere opplag. Aktiviteten er også spredt land og strand, følgelig går det en del penger til porto. Komiteen mener det er veldig viktig å sikre at saka blir godt kjent langt utover lokalene til Bodø byrett.

På denne bakgrunn er det satt i gang innsamlingsaksjon i Støttekomiteens navn. Pengene vil gå til de formål som er nevnt ovenfor, selvfølgelig med sjølve rettsaka som det viktigste. Innsamlinga er allerede godt igang. Jo mer som kommer inn, jo mer blir Trødal i stand til å få fram alle de vitner han ønsker og dermed sikre ei skikkelig saksbehandling. Og jo mere ^{og} bedre kan støttekomiteen få trykket av opplysningsmateriale, noe den dårlige pressedekninga til nå klart viser behovet for. Altså: støtte til Trødal betyr også økonomisk støtte!

Som plattform for sitt arbeid har støttekomiteen to sentrale krav:

- Frafall tiltalen mot Narve Trødal
- Rett søkelyset mot Forsvarets virksomhet

Støttekomiteen mener at alle personer og organisasjoner som er tilhengere av et forsvar under demokratisk kontroll bør kunne slutte opp om disse kravene.

Av konkrete tiltak som viltjene til å få disse kravene igjennom, vil vi nevne:

- Støtte-uttalelser og resolusjoner
- Støttebevilgninger og pengeinnsamlinger
- Oppretting av lokale støttekomiteer
- Ulike former for informasjonsarbeid, arrangering av møter etc.
- Avisinnlegg og offentlig diskusjon om Trødal-saka
- Andre former for støttearbeid og aksjoner

Støttekomiteens postadresse:

Støttekomiteen for Narve Trødal
v/ Frode Mannsåker
7 B 355 Studentbyen på Kringsjø
Oslo 8

Postgiro: 2 22 14 63

Kontor: Rom 346, SV-bygget, Universitetet Blindern
Telefon (02) 46 68 00 linje 8327
(sikrest å treffe tirsdag/torsdag kl. 15-17)

7 M E L D I N G A R

"Good Heart":

nato confidential e-150

exercise good heart

1 intet å melde

2 int (c1). s u f og f n l grupper agiterte for streik flere steder særlig i trondhjem og namsos. for øyeblikket uro i havneomr og sit-downstreiker ved bedrifter i trondhjem. særlig utsatt er trondhjem mek verksted, marienborg jv-verksted marienborg, nth, nlht. agitasjon muligens årsak til svakt oppmøte ved hngr i/r 12. hvavsn 124 melder sjikane, ukvemsord, sneballkasting mot hv-posten. n s b melder svikt i oppmøte blant togpersonalet.

3 politiet i ålesund har arrestert en del personer mistenkt for sabotasje. uvanlig interesse for depoter i ålesund. i molde mislykket forsøk på sprengning av fersjelaia, mange demonstrasjoner.

exercise exercise exercise

"Strong Express":

1 nato hemmelig

øvelse strong express

undergraving

en anti-nato demonstrasjon ble arrangert i går kveld i bodø.

omtrent 100 personer deltok - de fleste av dem var studenter.

demonstrasjonen var ikke tillatt og 2 ble arrestert av politiet.

2 nato konfidensielt f-5

øvelse strong express

sep 72

representant fra komnon var ved skånland kirke som avtalt i ref a. ingen representanter fra ctf ble observert. komnon sikkerhetsavd. er fortsatt interessert i å opprette kontakt og de bes om å antyde sted og tid via telefon distaff ext 563.

angående sivile aktiviteter kan følgende rapporteres. spionasje-trusel eksisterer og uønskede personer er observert i øvelsesområdet.

undergraving er enda ikke observert unntatt i mindre grupper opp til syv personer som bærer anti-nato slagord. intet tilfelle av sabotasje er blitt rapportert og truselen er vurdert til å være usannsynlig. og det er absolutt ingen indikasjoner på at terroristgrupper opererer innenfor nordre norge. fysisk sikkerhet for svært viktige personer skulle være tilfredsstillende med normalt vakt-hold. om spesiell trusel skulle forutsees så vil det bli varslet umiddelbart.

(komnon: øverstkommanderende for Nord-Norge

tlf 563: tlf til forsvarskommando Nord-Norge, FKN, trolig

til sikkerhetsstaben.)

3 hemmelig s-15-72

økn ser ikke bort fra at det før og under øvelse strong express som demonstrasjoner fra uansvarlige norske eller utenlandske personer kan bli foretatt aksjoner for å skade norsk eller alliert materiell og installasjoner. økn går derfor ut fra at sjefene for alle stasjoner, enheter og staber skjerper vakthold og kontroll med de midler som er til rådighet.

(økn: norsk betegnelse for komnon, se ovfr.)

"Firm Sand":

- 1 begrenset O-1
exercise firm sand
e-oversikt for perioden 070600z - 080600z
ekstremister aktive med anti-nato propaganda i odda og tyssedal.
studenter i bergen synes å planlegge demonstrasjoner. orange handels-
skip forlot odda 071400z og høyanger 071500z. lastingen ikke av-
sluttet ~~for~~ avreise.
forebyggende tiltak mot sabotasje av viktige militære anlegg
iverksatt.
sabotasje mot kaianlegg i florø.
exercise exercise exercise

- 2 nato confidential
øv "firm sand" / nato hemmelig
undergraving
massemøter og demonstrasjoner ved ekstremister i larvik, bodø og
tromsø. canto løpesedler delt ut i oslo. intens landsomfattende
propagandakampanje til støtte for canto virksomhet. soldater inviteres
til å støtte canto.
prioritert
øvelse øvelse øvelse
bt
(canto: iflg. statsråd Fostervoll står bokstavene for "Cam-
paign for abolition of NATO", dvs. "Kampanje for avskaffelse
av NATO".)

- 3 nato confidential
øv "firm sand"
nato hemmelig
spionasje
1. uidentifisert radiosamband rapportert
2. sabotasjeliknende aksjoner mot militære installasjoner og
forskjellige sivile bedrifter og kommunikasjonsmidler.
undergraving
3. canto løpeseddelkampanje satt i gang over hele landet, slag-
ord:
norge ut av nato
nato ut av norge
4. godt organiserte og rolige demonstrasjoner ved ekstremistgrupper
utenfor stortinget, den amerikanske ambassaden og nato's hoved-
kvarter.
øyeblikkelig tilbaketrekking fra nato krevet.
rutine
øvelse øvelse øvelse
(canto: se ovfr.)

(Narve Trødal offentliggjorde melding nr. 2 og 3.)

Nylig har nye dokumenter om totalforsvarets øvingsvirksomhet blitt avslørt. NATO-øvelsen "Wintex-73" var en stabsøvelse for den militære og sivile del av totalforsvaret. Opplegget for "Wintex-73" viser at både den militære og den sivile delen av totalforsvaret betrakter arbeidere og NATO-motstandere som sannsynlige femtekolonnister. Under "Forøvelsen" blir det i nyhetstelegram referert til sit-down streik ved industribedrift i Sør-Varanger, løpesedler utdelt ved prioritert storbedrift, demonstrasjoner o.l. Dette skal være ting som gjør at forsvaret, militært såvel som sivilt, må settes i beredskap. Narve Trædal offentliggjorde liknende telexmeldinger fra "Firm Sand" som var andre del av "Wintex-73". De telegrammene viste at også under denne delen av øvelsen ble NATO-motstandere, studenter og "ekstremister", spesielt i Odda og Tyssedal framstilt som ivrige samarbeidspartnere med fienden. Disse meldingene ble fra myndighetenes side bortforklart som enkeltilfelle og som "arbeidsulykker" fra enkeltpersoners side.

Wintex-dokumentene viser at dette i beste fall er en sterk fortegning av virkeligheten. For det første settes "firm Sand" her inn i en Vest-Europeisk sammenheng. "Indre fiender" opererer i Norge, Danmark og Vest-Tyskland. For det andre er ikke øvelsen begrenset til de militære staber, praktisk talt hele det sivile beredskapsnett har vært med. ("Det er en forutsetning at alle sivile myndigheter med beredskapsoppdrag skal delta fra sine vanlige arbeidssteder." Se dokumentenes instruks.)

Regel - ikke unntak!

De øvelsene Narve Trædal har vært med på å avsløre, viser at forsvaret betrakter NATO-motstandere og arbeidere som sannsynlige femtekolonnister. Det er ikke tilfeldig at disse gruppene går igjen, men et uttrykk for at lederne for totalforsvaret ser på venstresida i norsk politikk som de mest sannsynlige femtekolonnistene. De siste avsløringene viser at dette er regelen, ikke noe tilfeldig unntak

Regjeringa har ansvaret.

Det Narve Trædal avslørte, har vi nå fått dokumentert bare var toppen av et isfjell. Wintex-dokumentene viser at "Wintex-73" var en øvelse for det sivile og militære beredskap. Den har i sine to første faser "Forøvelsen" og "Firm Sand" betraktet lovlige politiske grupper som sannsynlige landssvikere. Statsministeren er direkte ansvarlig for totalforsvarets beredskapsopplegg ettersom han er formann i regjeringas sikkerhetsutvalg. - Forsvarssjefen er ansvarlig for den sivile delen av øvelsen. Forsvarsministeren og justisministeren har det politiske ansvaret for det disse organene gjør. - Her er det verdt å merke seg at mens forsvarssjefen hevder at ingen av meldingene strider mot instruksene, så har den politiske ledelsen av forsvarsdepartementet gjentatte ganger beklaget innholdet i meldingene og nå også sendt dem til lov-utvalget i justisdepartementet. Denne meningsforskjellen er på ingen måte betryggende, og det bør være et krav at regjeringa klarer opp i dette.

Full offentlig gransking

De gjentatte og innskjerpa instruksene om forsvarets øvelsesvirksomhet har ikke ført til noen avklaring, og har ikke stoppet disse øvelsene. Direktoratet for sivilt beredskap har sagt de vil følge samme regler som forsvaret, men har ikke gjort det. Vi krever full offentlig gransking av den militære og sivile planleggings-virkvirksomheten.

"Nordens Klippe" Avd 9 av Norsk Arbeidsmannforbund har i brev til LO's sekretariat krevd at LO skal kreve rettslig forfølgning av saka. - De vil ikke lenger finne seg i at faglig aksjon (sit-down streik) skal gi grunnlag for mistanke om landssvik.

De nye avsløringene og utspillet fra "Nordens Klippe" stiller retts-saka mot Narve Trødal i et nytt lys. En rettsak som ikke setter Trødals handling i forhold til det omfattende tillitsbrudd regjeringa og ledelsen for totalforsvaret har gjort seg skyldige i vil bli ei rettslig farse. - Dette har også Dagbladet og flere DNA-aviser pekt på i lederkommentarer den siste tida.

Støtte er nødvendig!

Støttekomiteen for Narve Trødal jobber for at Trødal skal kunne føre en sak på denne måten, dvs. i en vid re synsvinkel enn den snevre formal-juridiske som påtalemyndighetene legger opp til. Til det kreves omfattende politisk og økonomisk støtte. Støttearbeidet må i tida framover trappes opp også fordi Forsvarets Overkano mander øker sin aktivitet for å få Trødal dømt. De skriver lange artikler til avisene, de holder foredrag og deltar på møter om Trødal-saka. Med Støttekomiteens små midler er det viktig at flest mulig deltar i det lokale støttearbeidet. Vi viser her til "Kvitbok om Trødal-saka", 2. opplag.

TILTALLEN MOT NARVE TRØDAL MÅ FRAFALLE!

FULL OFFENTLIG GRANSKING AV ØVELSESVIRKSOMHETEN

Støttekomiteen For Narve Trødal (Oslo).